

rettet mod enkelte af dem, som Følge af de forargelige Optrin, hvortil disse have givet Anledning, set sig nødsagede til at rette en Henvendelse til den højtærede Kultusminister om at foranledige, at de blive fritagne for i visse Tilfælde at tale ved en afdøds Jordfærd. Det andet Hensyn, som forekommer mig at være langt vigtigere, Hensynet til den almindelige Befolkning, Hensynet til den, der skal jordfæstes, og Hensynet til Følget, synes derimod ikke i saa høj Grad at have spillet med i Motiverne til den højtærede Kultusministers Forelæggelse af Lovforslaget. Der er dog neppe nogen Tvivl om, og der er sikkert i dette Ting ikke ret mange, der ikke mene, at hvad det i første Række her gælder om, er at tage Hensyn til Befolkningen. De Herrer Præster have nu og da i Aarenes Løb benyttet sig af deres Myndighed, som har været ret absolut paa det foreliggende Omraade, til at optræde paa en Maade, der ikke alene har været egnet til at vække Forargelse i religiøst mindre vakte Kredse, men som ogsaa har bevirket, at ikke faa inden for deres Kreds, der kalde sig religiøse, have følt sig oprørte. Enkelte Præsters Optræden ved Ligbegængelse har været saarende og stødende. Jeg mener, som sagt, at Hensynet til Befolkningen maa være det afgørende. Af en demokratisk Regering, i dette Tilfælde en demokratisk Kultusminister, maa man vente, at Befolkningen vil blive stillet paa samme Retstrin som det, hvorpaa man hidtil har stillet de Herrer Præster.

Der er af de forskellige Talere, der have haft Ordet, talt noget i den Retning. Den ærede Ordfører for Flertallet her i Sagen (A. Thomsen) har antydnet, at man kunde ønske en Ændring i § 2, der gik ud paa, at det tillades en afdøds paarørende eller Ven at tale ved Baaren, men den ærede Ordfører mente, at da det her drejer sig om en Lejlighedslov, var det bedst at lade dette ude af Betragtning. Det forekommer mig, at det er et meget vigtigt Spørgsmaal, og en Ændring, der giver Adgang for en afdøds paarørende, Slægtning eller Ven til at tale ved Jordfæstelsen, er en absolut Betingelse for, at Lovforslaget kan faa Betydning og tilfredsstille den store Del af Befolkningen. I det Øjeblik man ikke vil tillade en Ven eller Slægtning at tale, vil vedkommende Begravelse af den almindelige Befolkning blive opfattet som en 2den Klasses Begravelse, og med stor Ret. Man tør vel gaa ud fra, at selv om en saadan Indrømmelse kan gives til vedkommende Slægtning, paarørende eller

Ven, vil den i alt Fald i de første Aar ikke blive særligt udnyttet. Dertil er der alt for megen religiøs Vane ude omkring i Befolkningen, men, naar det er saa, da er der al mulig Opfordring til ikke at vise Befolkningen Mistillid ved ikke at give denne samme Ret, som hidtil har været indrømmet en hvilken som helst Præst i Landet til at tale ved en afdøds Baare. Jeg ved ikke, hvorfor man her vil vise Befolkningen Mistillid. Den Tillid, man har vist Befolkningen paa alle andre Omraader, har ikke bragt Skuffelser. Den har tværtimod virket opdragende. Der var en Tid, hvor det levende Ord paa Politikens Omraade kun taltes og taaltes af Folk, der havde taget en eller anden Eksamen. Der var en Tid, hvor man i den almindelige sociale Videnskab ikke taalte eller hørte andre Talere end saadanne. Vi ere komne bort fra disse selvbestaltede Ordførere paa Aandslivets forskellige Omraader, men endnu er det Præsterne, der ene have Ret til at tale om det religiøse Liv. Præsterne bør imidlertid ikke have det Privilegium. Det bør indrømmes, at med det Udviklingstrin, hvorpaa Befolkningen staar, er der ingen Fare ved, at der gives fri Adgang og Lejde til at tale ved en afdøds Baare. Et er i alt Fald uomtvisteligt, at saa forargelige Optrin, som hidtil have fundet Sted, naar enkelte Præster have talt, vil man ikke kunne tænke sig, hvis man gennemfører en Bestemmelse om, at Lægmand kunne tale ved Jordfæstelser. Jeg behøver ikke her at nævne Eksempler eller gaa i Detailler, thi selv Folkekirkenes Præster have adskillige Gange været ude og udtalt sig om det stødende og forargelige i den Maade, hvorpaa enkelte Præster ere optraadte. Jeg tror, at den almindelige Taktfølelse, Følelse for god Tone hos Befolkningen, vil bevirke, at der ved de forskellige Lejligheder, hvor der vil blive Adgang for Lægmand til at tale, ikke vil falde noget stødende Ord. Maaske det til en Begyndelse vil falde vanskeligt for Folk at finde andet end almindelige Ord, men det er dog min Overbevisning, at der over de Taler, der vil blive holdt af Lægmand ved deres paarørendes Jordfæstelse, vil komme en ganske anderledes Klangfarve af Inderlighed og Følelse end over de Taler, som Præsterne nu holde, idet der naturligt over disse maa komme noget meget konventionelt, naar Præsten staar uden nærmere Bekendtskab til den afdøde. Der er ikke Tvivl om, at naar det er en Lægmand, der taler, som har kendt eller